

FSC FM pienmetsänomistajat

PERIAATE 1: LAINSÄÄDÄNNÖN JA FSC:N PERIAATTEIDEN NOUDATTAMINEN

Metsätaloudessa noudatetaan kaikkia kansallisia lakeja, kyseisen maan allekirjoittamia kansainvälisiä sopimuksia sekä FSC:n periaatteita ja kriteereitä.

1.1 Metsätaloudessa noudatetaan kansallisia ja paikallisia lakeja ja viranomaismääräyksiä.

1.1.1 S Metsänomistaja toimii kaikkien laillisuusvaatimusten mukaan metsien käsittelyssä.

Todentaminen: Oikeuden päätökset, metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen tiedot.

1.1.2 S Metsänomistaja vaatii käyttämiltään metsäpalvelujen tarjoajilta, että he toimivat laillisesti.

Todentaminen: Oikeuden päätökset, metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen tiedot. Metsänomistajan tekemät sopimukset.

1.2 Kaikki lakiin perustuvat verot ja maksut maksetaan.

1.2.1 S Metsänomistaja maksaa kaikki hänelle kuuluvat verot ja maksut, jotka liittyvät metsänhoitoon ja metsien käyttöön. Tärkeimpiä ovat:

- a) puukauppaan liittyvä myyntivero
- b) metsänhoitoon liittyvät arvonnisäverot
- c) työntajamaksut
- d) metsänhoitomaksu tai päätös metsänhoitomaksusta vapauttamisesta

Todentaminen: Tilan kirjanpito, verotiedot

1.3. Kyseessä olevan maan allekirjoittamien sitovien kansainvälisten sopimusten ehtoja noudatetaan. Tällaisia ovat esimerkiksi CITES, ILO:n sopimukset, ITTA ja biologista monimuotoisuutta käsittelevä yleissopimus.

1.3.1 S Metsänomistaja täyttää kansainvälisten sopimusten vaatimukset noudattamalla Suomen lakeja ja hallinnollisia määräyksiä.

Todentaminen: Oikeuden päätökset, metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen tiedot ja muut viranomaispäätökset.

1.4 Sertifioija ja asianosaiset arvioivat sertifiointia varten tapauskohtaisesti lakien ja säännösten sekä FSC:n periaatteiden ja kriteerien väliset ristiriidat.

1.4.1.S Mahdolliset ristiriidat lainsäädännön, asetusten, viranomaismääräysten ja FSC:n periaatteiden ja kriteerien välillä raportoidaan Suomen FSC-yhdistyksen sovittelutoimikunnalle, ellei sertifiointielin voi ratkaista ristiriitaa.

Todentaminen: Sertifioijan kirjallinen päätös mukaan lukien sertifiointin hakijan lausunnot, Suomen FSCyhdistyksen sovittelutoimikunnan päätös.

1.5 Metsäalueella ei tulisi sallia laitonta hakkuuta, rakentamista tai muuta luvatonta toimintaa.

1.5.1 S Metsänomistaja valvoo metsien käyttöä.

Todentaminen: Metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen tiedot, metsänomistajan haastattelut, maastokäynnit.

1.5.2 S Ulkopuolisen tekemän luvattoman toimen tullessa metsänomistajan tietoon, metsänomistaja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, kuten ilmoittaa asianomaisille viranomaisille.

Todentaminen: Metsänomistajan haastattelu, viranomaisille tehdyt ilmoitukset.

1.6 Metsätalouden harjoittajat sitoutuvat noudattamaan pitkäaikaisesti FSC:n periaatteita ja kriteerejä.

1.6.1 S Metsänomistaja sitoutuu pitkäaikaisesti noudattamaan FSC:n periaatteita ja kriteerejä ja Suomen FSC-standardia metsien käsittelyssä.

Todentaminen: Kirjallinen sitoumus, metsänomistajan haastattelu.

1.6.2 S Metsänomistaja edellyttää FSC:n periaatteiden, kriteerien ja Suomen FSC-standardin noudattamista, jos joku muu toimii metsänomistajan puolesta standardin soveltamisalalla (metsäpalvelujen tarjoaja).

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, metsäpalvelusopimus, metsänomistajan ja palveluntarjoajien haastattelu.

1.6.3 S Metsänomistaja voi kansainvälisen FSC:n sääntöjen (Liite 6, Policy 20-002), mukaisesti sertifioida vain osan hallinnassaan olevasta metsäalueesta. Tällöin metsänomistajan omistamat sertifiointin ulkopuolelle jäävät alueet on annettava tiedoksi sertifioidulle.

Todentaminen: Metsänomistajan maanomistustiedot, haastattelu.

PERIAATE 2: HALLINTA- JA KÄYTTÖOIKEUDET

Maa- ja metsävarojen pitkäaikaiset hallinta- ja käyttöoikeudet määritellään ja dokumentoidaan selkeästi ja laillisesti.

2.1 Maan ja metsien pitkäaikainen käyttöoikeus osoitetaan selkeästi (esimerkiksi omistusoikeus, perinteeseen perustuva hallintaoikeus tai vuokrasopimukset on osoitettava).

2.1.1 S Metsänomistajan tulee osoittaa alueen pitkäaikainen:

- a) maanomistus tai
- b) käyttöoikeus

Todentaminen: Kiinteistörekisteri, maanomistajan sopimusten tiedot

2.2 Paikallisilla yhteisöillä, joilla on laillinen tai perinteinen maan hallinta- tai käyttöoikeus, on metsien käsittelyyn liittyvä päätösvalta siinä määrin kuin se on tarpeellista yhteisöjen oikeuksien tai luonnonvarojen suojelemiseksi, elleivät yhteisöt vapaaehtoisesti ja tietoisesti luovuta päätösvaltaa muille.

2.2.1 S Metsänomistajan tulee kunnioittaa aluetta (kiinteistöä) koskevia laillisia rasitteita ja käyttöoikeuksia.

Todentaminen: Kiinteistörekisteri, maanomistajan ja sidosryhmien haastattelu

2.2.2 S Metsänomistajalla on yleiskaava- ja asemakaava-alueilla, joilla toimenpiteisiin vaaditaan maisematyölupa, käytössään naapurien kuulemisen tulokset ennen merkittäviä maisemavaikutuksia aiheuttavia hakkuita.

Todentaminen: Kaavamääräykset, maisematyö lupa, haastattelut

2.2.3 S Metsänomistajan tulee kunnioittaa jokamiehen oikeuksia.

Todentaminen: Sidosryhmähaastattelut, maastotarkastukset

2.2.4 S Metsänomistaja ei rajoita metsäautoteiden käyttöä ilman perusteita.

Todentaminen: Maastotarkastukset, tietiedot, haastattelut

Huom: Käytön rajoittaminen voi olla perusteltua mm. kelirikkoajan tai roskaamisen tai jokamiehenoikeuksien väärinkäytön perusteella.

2.2.6 S Metsänomistajan tulee sallia porojen vapaa laidunnus poronhoitoalueella sijaitsevilla maillaan.

Todentaminen: Sidosryhmähaastattelut, maastotarkastukset

2.2.7 S Metsänomistajan tulee kunnioittaa promiesten maastoliikenneoikeutta poronhoitotöissä.

Todentaminen: Maastoliikenneohjeet, sidosryhmähaastattelut, maastotarkastukset

2.2.9 S Metsänomistaja ottaa poronhoidon vaatimukset huomioon metsätalouden toimissa seuraavasti:

- a) poroaitoja ei rikota ja portit pidetään suljettuna
- b) maanmuokkausta vältetään talvilaidunalueiden jäkäläkankailla.
- c) metsätalouden työt poroerotuspaikkojen lähistöllä suunnitellaan ja toteutetaan siten, että niistä ei aiheudu haittaa poroerotukselle.

Todentaminen: haastattelut, maastotarkastukset

2.3 Hallinta- ja käyttöoikeuksia koskevien kiistojen ratkaisemiseksi käytetään asianmukaisia menettelytapoja. Ratkaisemattomien riitatapausten olosuhteet ja käsittelytilanne käsitellään sertifiointia arvioitaessa. Laajat ja asianosaisten määrän suhteen merkittävät riitatapaukset estävät yleensä sertifiointin.

2.3.1 S.B Metsänomistajan tulee pyrkiä saavuttamaan neuvotteluratkaisu kiistan osapuolten kanssa ja jos sitä ei saavuteta, ratkaista maanhallinta- ja käyttöoikeuskiistat laillisten prosessien kautta.

Todentaminen: Kokouspöytäkirjat, muistiinpanot, oikeuden päätökset, haastattelut

PERIAATE 3: ALKUPERÄISKANSOJEN OIKEUDET

Alkuperäiskansojen lailliset ja perinteiset oikeudet omistaa, käyttää ja hallita maitaan, alueitaan ja luonnonvarojaan tunnustetaan ja niitä kunnioitetaan.

3.1 Alkuperäiskansat kontrolloivat metsänhoitotoimenpiteitä maillaan elleivät yhteisöt ole vapaaehtoisesti ja tietoisesti luovuttaneet valtaansa muille.

3.1.1 S Saamelaisilla on täysi päätösvalta omistamiensa yksityismaiden metsien käsittelyyn.

Todentaminen: kiinteistörekisterit

3.1.2 S.B Metsänomistajan tulee saamelaisten kotiseutualueella tarjota paliskunnalle mahdollisuus kertoa näkökantansa metsätaloussuunnitelmaan. Kannanotot tulee kirjata, samoin kuin se, miten ne on suunnitelmissa otettu huomioon.

Todentaminen: metsäsuunnitelmat, neuvottelumuistiot, haastattelut

3.2 Metsätalous ei saa suoraan tai välillisesti uhata tai vähentää alkuperäiskansojen hallinnassa olevia luonnonvaroja tai niiden käyttöoikeuksia.

3.2.1 S Metsänomistaja ei saa estää aitaamalla porotalouden harjoittamista saamelaisten kotiseutualueella, ellei paliskunta ole aitaamista hyväksynyt.

Todentaminen: Muistiot, haastattelut

3.2.3 S Saamelaisten kotiseutualueella metsänomistaja ei käytä maanmuokkausta jäkäläkankailla (kuivat ja kuivahkot kankaat) metsälain puitteissa. Karukkokankaiden metsät uudistetaan aina ilman maanmuokkausta, esim. peitteellisyyttä ylläpitävin menetelmin. Muilla saamelaisten kotiseutualueen kasvupaikoilla maanmuokkausta vältetään tai käytetään keveintä mahdollista muokkausmenetelmää.

Todentaminen: metsäsuunnitelma, metsänkäyttöilmoitukset, maastotarkastukset

3.3.1 S.B Metsänomistajan tulee määrittää metsäsuunnitelmaan saamelaiskulttuurin kannalta tärkeimmät kohteet:

- a) poroaitapaikat porojen kuljetussuuntineen
- b) vanhat asuinkentät ja muut kulttuurimuistomerkit
- c) erityisen merkittävät lупpo- ja jäkäläkohteet
- d) seidat ja muut perinteiset uskonnolliset kohteet
- e) vasomisalueet

Todentaminen: metsäsuunnitelmat, muistiot, haastattelut

3.4 Alkuperäiskansojen metsien käyttöä ja hoitoa koskevan perinteisen osaamisen hyödyntäminen korvataan. Korvauksesta tehdään kirjallinen sopimus ennen metsätaloustoimien toteuttamista.

3.4.1 S Metsänomistaja korvaa saamelaisten kotiseutualueella poromiehille kohtuulliset kulut, mikäli saamelaisten perinteistä tietämystä kasvilajeista ja niiden hyödyntämisestä sovelletaan metsälajien käytössä ja mikäli poromiehet osallistuvat paliskuntakohtaisten metsäsuunnitelmien tekoon yhteisissä neuvotteluissa.

Todentaminen: Maksetut korvaukset, haastattelut

PERIAATE 4: PAIKALLISTASON SUHTEET JA TYÖNTEKIJÖIDEN OIKEUDET

Metsätalouden tulee ylläpitää tai parantaa metsätyöntekijöiden ja paikallisten yhteisöjen pitkän aikavälin sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia.

4.1 Sertifioitavalla alueella tai sen läheisyydessä asuville yhteisöille tulisi tarjota työllisyys- ja koulutusmahdollisuuksia sekä muita palveluita.

4.1.1 S.B Metsänomistaja arvioi metsätalouden tuottamat työmahdollisuudet ja hyödyt omalle perheelleen.

Todentaminen: Metsänomistajan haastattelut

4.1.2 S Metsänomistaja antaa palkkaamalleen työntekijälle tarvittavat tiedot ja tarvittaessa ohjausta tai koulutusta työn tekemiseksi laadukkaasti ja turvallisesti.

Todentaminen: työturvallisuusohjeet, koulutustiedot

4.2 Metsätaloudessa noudatetaan vähintään työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä terveyttä ja turvallisuutta koskevien lakien ja säädösten tasoa.

4.2.1 S Metsänomistaja noudattaa työsuojelu-, työturvallisuus- ja työterveyshuoltolainsäädäntöä (Liite 3) sekä niiden perusteella tehtyjä sopimuksia ja viranomaismääräyksiä.

Todentaminen: Työturvallisuuslaki, työsuojelumääräykset, työturvallisuusohjeet, turvavarusteet, työterveys- ja turvallisuustarkastukset, koneiden ja laitteiden tarkastusraportit, työntekijöiden haastattelut, työterveysriskikartoitukset.

4.2.2 S Metsänomistaja tekee sopimuksen vain niiden palvelujen tuottajien kanssa, jotka ovat hoitaneet lakisääteiset verot ja maksut (sis. sosiaaliturvan ja työeläkemaksut)

Todentaminen: Verottajarekisterit, kaupparekisteri, sopimukset

4.2.3 S Metsänomistaja noudattaa työsuhteissa:

- a) työlainsäädäntöä ja muita työnantajia ja työntekijöitä sitovia säännöksiä ja viranomaismääräyksiä
- b) voimassa olevia työehtosopimuksia

Todentaminen: työehtosopimukset, työohjeet, työajan seurantaraportit, haastattelut

4.2.4 S Metsänomistaja varmistaa että työntekijöillä on käytettävissään lakisääteiset turvavarusteet, ja niiden käyttö on ohjeistettu.

Todentaminen: Ohjeistus, haastattelut, tarkastukset, turvavarustelista

4.3 Työntekijöiden oikeus järjestäytyä ja neuvotella vapaasti työnantajiansa kanssa turvataan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimusten 87 ja 98 mukaisesti.

4.3.1 S Metsänomistaja sallii työntekijöille kokoontumisvapauden ja vapauden liittyä ammattiyhdistyksiin.

Todentaminen: Haastattelut

4.3.2 S Metsänomistajan tulee sallia ammattiyhdistysten tekemät työolosuhteiden tarkastukset.

Todentaminen: Haastattelut, tarkastusdokumentit

4.4 Metsätaloudessa ja sen suunnittelussa otetaan huomioon sosiaalisten vaikutuksien arviointien tulokset. Metsätalouden suorassa vaikutuspiirissä olevien ihmisten (miesten ja naisten) ja yhteisöjen kanssa ylläpidetään keskusteluyhteyttä.

4.4.2 S Metsänomistaja tuntee omistamansa alueen ulkopuolisten käyttöoikeudet.

Todentaminen: Rasitteet ja rasitukset kiinteistötietojärjestelmässä, sopimukset

4.4.3 S Metsänomistajan tulee toiminnassaan noudattaa vahvistettujen maakunta-, asema-, ja yleiskaavojen määräyksiä.

Todentaminen: Vahvistetut maakunta- ja yleiskaavat.

4.4.7 S Metsänomistaja toimittaa tiedot metsätaloustoimista kuntaan, mikäli alueen kaavamääräyksissä edellytetään maisematyölupaa kyseisiltä toimilta.

Todentaminen: Maisematyöluja, haastattelut.

4.5 Asianmukaisia menettelytapoja sovelletaan valitusten käsittelyyn ja oikeudenmukaisiin korvausmenettelyihin, jos paikallisväestön laillisille tai perinteisille oikeuksille, omaisuudelle, resursseille tai elinkeinolle aiheutuu vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkojen tai menetysten syntyminen pyritään estämään.

4.5.1 S Metsänomistajan täytyy olla tietoinen toimintansa vaikutuksista paikallisväestön

- a) laillisiin ja perinteisiin oikeuksiin
- b) omaisuuteen
- c) elinkeinoin

Todentaminen: Haastattelut, oikeuden päätökset.

4.5.2 S.B Metsänomistaja dokumentoi ristiriidat koskien paikallisen väestön laillisille ja kirjallisesti todetuille perinteisille oikeuksille, omaisuudelle tai elinkeinolle aiheutunutta vahinkoa.

Todentaminen: Kiinteistörekisterissä mainitut rasitteet, metsänomistajan muistiinpanot, pöytäkirjat, oikeuden päätökset.

4.5.3 S Metsänomistajalla on käytännöt ristiriitojen ratkaisemiseksi Suomen lainsäädännön mukaisesti.

Todentaminen: Metsänomistajan muistiinpanot, pöytäkirjat, haastattelut, oikeuden päätökset

4.5.4 S Metsänomistaja kirjaa ristiriitojen käsittelyn ja ratkaisut ja maksetut korvaukset.

Todentaminen: Metsänomistajan muistiinpanot, pöytäkirjat, oikeuden päätökset.

4.5.5 S Metsänomistaja kehittää toimintaansa välttääkseen paikallisväestölle aiheutuvia vahinkoja.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, haastattelut.

PERIAATE 5: METSISTÄ SAATAVAT HYÖDYT

Metsätalouden toimien on tuettava metsän monien tuotteiden ja palveluiden tehokasta käyttöä taloudellisen kannattavuuden sekä erilaisten ympäristöön liittyvien ja yhteiskunnallisten hyötyjen varmistamiseksi.

5.1 Metsätalouden tulee tähdätä taloudelliseen kannattavuuteen ottaen samalla huomioon tuotannon ympäristönsuojelulliset, yhteiskunnalliset ja toimintakustannukset, sekä varmistaen metsän ekologisen tuottokyvyn säilyttämiseksi tarvittavat välttämättömät investoinnit.

5.1.1 S Metsänomistaja asettaa taloudelliset tavoitteet metsän tuotteiden myynnille ja tulonmuodostukselle.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, metsätalouden tuotot, metsänomistajan haastattelu.

5.1.2 S Metsänomistaja varmistaa riittävät taloudelliset, tekniset ja muut resurssit metsän uudistamiseen ja muuhun metsänhoitoon sekä biologisen monimuotoisuuden, maaperän, vesistöjen suojeleluun.

Todentaminen: Toteutetut toimenpiteet ja varat, jotka käytetty metsän taloudellisen ja ekologisen tuottokyvyn ylläpitämiseen, metsäsuunnitelma, tilan kirjanpito.

5.1.3 S Metsänomistajan tulee olla tietoinen soveltuvista metsätaloustuista ja ympäristötuista.
Todentaminen: Haastattelut, tukimahdollisuuksista kertovat asiakirjat, saadut tuet ja rahoitusmahdollisuudet, esimerkiksi laki kestävän metsätalouden rahoituksesta (Kamera) ja METSO.

5.1.4 S Metsät uudistetaan metsälain mukaisesti päätehakkuun jälkeen kasvupaikkaan sopivalla puulajilla metsien tuottokyvyn säilyttämiseksi.

Todentaminen: Tilan kirjanpito, metsäsuunnitelma, metsänkäyttöilmoitus, haastattelu, maastotarkastus.

5.2 Metsätalouden ja markkinoinnin tulisi kannustaa metsän eri tuotteiden tarkoituksenmukaisinta käyttöä ja paikallista jalostusta.

5.2.1 S.B Metsänomistajan tulee tuntea metsänsä eri tuotantomahdollisuudet

Todentaminen: Metsän tuotteiden myyntidokumentit (raakapuu, energiapuu, metsästysvuokraus jne.), haastattelut.

5.3 Metsätaloustoimissa tulisi minimoida korjuutähteen määrä ja välttää muiden metsävarojen vahingoittamista.

5.3.1 S Metsänomistajan tulee hyödyntää kaikki markkinakelpoinen puuraaka-aine, ellei puuta ole jätetty maastoon edistämään luonnon biologista monimuotoisuutta (6.3.1) tai maaperän fyysisiä tai kemiallisia ominaisuuksia.

Todentaminen: Maastotarkastukset, työohjeet, myyntidokumentit.

5.3.2 S Puunkorjuussa ja muissa metsänhoitotoimenpiteissä vältetään kasvamaan jätettävän puuston vahingoittumista.

Todentaminen: Maastotarkastus, työohjeet.

5.4 Metsätalouden tulisi pyrkiä vahvistamaan ja monipuolistamaan paikallistaloutta välttämättä riippuvuutta yhdestä metsän tuotteesta.

5.4.2 S Metsänomistaja huomioi luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeät reitit ja rakenteet:

a) säilyttämällä metsätaloustoimissa kaavojen virkistysalueiden ulkoilureitit, merkityt polut ja rakennelmat

b) toteuttamalla metsänuudistaminen maakuntakaavaan merkittyjen retkeilyreittien lähimaisemassa pienialaisesti.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, kaavamerkinnot (V, VR, VL, ulkoilureitit), maastotarkastus, sidosryhmien haastattelut.

5.4.3 S Metsänomistaja ei rajoita metsäautoteiden käyttöä ilman perusteita.

Todentaminen; maastotarkastus, haastattelut

Huom: Käytön rajoittaminen voi olla perusteltua mm. kelirikkoajan tai roskaamisen tai jokamiehenoikeuksien väärinkäytön perusteella.

5.5 Metsätaloustoimenpiteissä tunnistetaan, ylläpidetään ja mahdollisuuksien mukaan edistetään metsän tuottamien palvelujen hyödykkeiden arvoa, esimerkiksi vesistöjen ja kalaston osalta.

5.5.1 S Metsänomistaja on tietoinen alueellisen viranomaisen määrittämistä pohjavesialueista (luokat I ja II) ja merkitsee ne metsäsuunnitelmiin.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastus, haastattelu.

5.5.2 S Metsänomistaja ottaa huomioon metsäsuunnittelussa ja suunnitelman toimeenpanossa pohjavesialueet sekä alueen valumavesiin liittyvät vesiensuojelulliset näkökohdat

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ojitussuunnitelmat, vesiensuojelusuunnitelma, maastotarkastus, haastattelu.

Huom: Periaate 6 käsittelee metsätalouden vesistövaikutuksia ja siten myös kalastoon kohdistuvia vaikutuksia.

5.5.3 S Metsänomistaja ottaa metsänhoidossa huomioon seuraavat riistanhoidon näkökohdat:

- a) Metsänomistaja säästää metsätaloustoimissaan riistalle tärkeitä kosteikkoja ja soistuneita painanteita suojapuineen.
- b) Metsänomistaja säästää havupuuvaltaisissa metsissä riistalle tärkeitä puulajeja (katajia, haapoja, leppiä, pihlajia ja raitoja).
- c) Metsänomistaja säilyttää soisina riistaelinympäristöinä ne suot, joilla ojitus ei ole lisännyt puuston kasvua ja joita ei ole jatkossa taloudellisesti järkevää kunnostusojittaa.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, työohjeet, maastotarkastus, haastattelut.

5.5.4 S Metson tiedossa olevat soidinpaikat merkitään metsäsuunnitelmaan ja ne otetaan huomioon metsänhoitotoimenpiteissä seuraavasti:

- a) uudistushakkuita tehtäessä metsänpeitteisyyttä ja puuston kokovaihtelua ylläpidetään tekemällä korkeintaan 0.5 hehtaarin kokoisia aukkoja tai alle hehtaarin laajuisia, kapeita uudistushakkuita
- b) säilytetään riistatiheiköitä ja varvustoa kaikissa metsänhoitovaiheissa.

Todentaminen: Metsäsuunnitelmat, maastotarkastukset, haastattelut.

5.6 Puun ja muiden metsätuotteiden korjuu- ja keruumäärät pidetään sellaisella tasolla jota voidaan pysyvästi ylläpitää.

5.6.2 S Metsänomistaja varmistaa, että metsät uudistetaan päätehakkuun jälkeen kasvupaikalle sopivalla puulajilla.

Todentaminen: Metsänkäyttöilmoitukset, metsänuudistamisen asiakirjat, maastotarkastus.

5.6.3 S Metsänomistaja huolehtii, että taimikonhoitotoimenpiteet tehdään metsäsuunnitelman mukaisesti taimikon kehityksen huomioita ottaen.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, raportit, maastotarkastus.

PERIAATE 6: YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Metsätaloudessa ylläpidetään metsän ekologista toimintaa ja eheyttä suojelemalla luonnon monimuotoisuutta ja siihen liittyviä arvoja, vesivaroja, maaperää sekä ainoalaatuisia ja herkkiä ekosysteemejä ja alueita.

6.1 Metsien käytön suunnitteluun sisältyy laajuuden ja voimaperäisyyden sekä luonnonvarojen ainutlaatuisuuden mukaan mitoitettu ympäristövaikutusten arviointi. Arvioinnin tulee ottaa huomioon aluetason kysymykset sekä puunkorjuun vaikutukset . Ympäristövaikutukset on arvioitava ennen haitallisiin toimenpiteisiin ryhtymistä.

6.1.2 S.B Metsätaloustoiminnan mahdolliset uhat ympäristölle tulee ottaa huomioon toiminnan suunnittelussa, ohjeistuksessa ja toteutuksessa.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, metsänkäyttöilmoitus, haastattelut.

6.1.3 S Metsänomistajan tulee ilmoittaa merkittävistä metsätaloustoimista sekä niiden mahdollisista ympäristövaikutuksista alueellisille ELY-keskuksille tai metsäkeskuksille niiden kanssa sovitulla tavalla ja toteuttaa hankkeet viranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Huom. Indikaattori koskee uusien metsäteiden rakentamista, ojitushankkeita ja Natura 2000-alueiden direktiiviperusteisiin suojeluarvoihin mahdollisesti vaikuttavia metsätaloustoimia.

Todentaminen: Ympäristöjärjestelmä, metsäsuunnittelujärjestelmä, metsäsuunnitelma, kunnostusojitusuunnitelma, ilmoitukset viranomaisille.

6.2. Harvinaisten ja uhanalaisten lajien sekä niiden elinympäristöjen (esim. pesintä- ja ruokailualueet) suojelemiseksi on määriteltävä toimenpiteet. Suojavyöhykkeitä ja suojelualueita on perustettava metsien käsittelyn laajuus ja voimaperäisyys sekä toiminnan kohteena olevien luonnonarvojen ainoalaatuisuus huomioon ottaen. Metsästystä, kalastusta, pyyntiä ja keräilyä on valvottava.

6.2.1 S.B Metsänomistajan tulee hankkia tietoonsa ja merkitä metsäsuunnitelmaan tai muuten dokumentoida Suomen ympäristökeskuksen (Hertta-tietokanta), ELY-keskuksen tai metsäkeskuksen tiedossa olevat valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat.

Huom. Tiedonhankintavelvoite koskee vuoden 1990 jälkeisiä havaintoja, jotka on ilmoitettu riittävällä tarkkuudella. Tiedot tulee päivittää vähintään metsäsuunnitelmaa päivitettäessä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, HERTTA-tietokanta, ELY-keskuksen ja metsäkeskuksen tiedot, dokumentointi tiedossa olevista uhanalaisista lajeista, haastattelut.

6.2.2 S Metsänomistaja turvaa tiedossa olevien valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymien elinolosuhteiden säilymisen, mikäli metsätalous on uhanalaisuuden aiheuttaja.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ohjeet, maastotarkastukset, ELY-keskuksen ja metsäkeskuksen tiedot.

6.2.3 S Metsänomistajan ei tule tehdä hakkuita lintujen pesimäaikaan linnustollisesti arvokkailla kohteilla:

a) Maa- ja merikotkan asuttujen pesien läheisyydessä (alle 500 m) Lapin läänissä 15.3.-31.7. ja muualla Suomessa 15.2.-31.7.

b) Sääksen asuttujen pesien läheisyydessä (alle 500 m) kohteilla, joissa syntyy näköyhteys pesälle 15.4.-31.7.

c) Suomen kansainvälisesti ja kansallisesti tärkeisiin lintualueisiin (IBA ja FINIBA) kuuluvien lintukosteikkojen (matalat järvet, lammet, merenlahdet, luhdet) läheisyydessä (alle 50 m) 15.4.-31.7.

d) Tiedossa olevilla, toimivilla metson soidinpaikoilla soidinaikana Lapin läänissä 1.4.-15.5. ja muualla Suomessa 15.3.-15.5.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, toimintaohjeet, työohjeet, maastotarkastukset.

6.2.4 S Hakkuita vältetään lintujen pesimäaikaan 15.4.-31.7. lehtipuuvaltaisissa (lehtipuuosuus > 50 %) rehevissä metsissä (lehto, lehtomainen kangas ja tuore kangas), petolintujen pesäpuiden lähiympäristöissä ja vesistöjen suojavyöhykkeillä.

Huom. Pesimäajan hakkuurajoitussuositukset perustuvat alan toimijoiden parhaisiin käytäntöihin

Todentaminen: Toimintaohjeet, työohjeet, maastotarkastukset.

6.2.5 S Metsänomistajan ei tule metsittää sellaisia paikallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita perinneympäristöjä, jotka on todettu arvokkaiksi ympäristöhallinnon virallisissa selvityksissä.

Huom. Maakunnallisesti arvokkaat perinneympäristöt on määritelty Suomen ympäristökeskuksen tekemissä perinnemaisemaselvityksissä, jotka on julkaistu alueellisten ympäristökeskusten julkaisusarjoissa. Valtakunnallisesti arvokkaat perinneympäristöt on määritelty valtioneuvoston periaatepäätöksessä (1995) valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista.

Todentaminen: Toimintaohjeet, maastotarkastukset.

6.2.6 S Metsänomistajan tulee ilmoittaa havaituista metsästystä, kalastusta ja keräilyä koskevista laittomuuksista viranomaiselle.

Todentaminen: Metsänomistajan haastattelu, viranomaisille tehdyt ilmoitukset.

6.2.7 S Metsänomistajan tulee säilyttää kaikissa metsätaloustoimissaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kiinteät muinaisjäännökset.

Huom. Velvoite koskee muinaismuistolain (295/1963) kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kohteiden säilyttäminen edellyttää viranomaisten hyväksymää ohjeistusta, ajanmukaisen muinaisjäännosrekisterin hyödyntämistä ja joissakin tapauksissa yhteydenpitoa Museovirastoon tai maakuntamuseoon.

Todentaminen: Työohjeet, viranomaisten ohjeistus, maastotarkastukset.

6.2.9 S Metsänomistaja käyttää suojavyöhykkeitä ojituksessa, maanmuokkauksessa ja avohakkuussa varmistaakseen, että ei heikennä kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaiksi todettujen pienvesien ja jokien veden laatua.

Todentaminen: Suojavyöhykkeet, metsäsuunnitelma, ohjeet, maastotarkastukset, haastattelut, ELY-keskusten tiedot.

6.3. Ekologiset prosessit ja arvot, mukaan lukien seuraavat, säilytetään, niitä edistetään tai niitä ennallistetaan:

a) Metsien uudistuminen ja kehitys

b) Geneettinen sekä lajien ja ekosysteemien monimuotoisuus

c) Metsäekosysteemin tuottavuuteen vaikuttavat luonnon kiertokulut

6.3.1 S.B Kuolleita puita (rinnankorkeusläpimitta >10 cm) säästetään metsätaloustoimenpiteissä aina vähintään 20 kpl/ha, kun niitä löytyy alueelta. Kuolleita pystypuita voi kaataa, mikäli ne vaarantavat metsätyöntekijöiden tai metsässä liikkujien turvallisuutta. Lehtilahopuuta säästetään vähintään 20 kpl/ha asti. Metsätaloustoimet suunnitellaan siten, että toimenpiteissä vaurioituvan runkolahopuuston määrä jää mahdollisimman vähäiseksi.

Huom. Tämä indikaattori ei estä puunkorjuuta merkittävien sieni- ja hyönteistuhojen uhatessa (Laki

hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta 263/199)) eikä laajoilta tuhoalueilta, joissa on kuollut suuri osa puustosta. Indikaattori ei myöskään estä keinotekoisien kelojen tuotantoa ja käyttöä eikä satunnaista kotitarvepuun keräämistä (Sisältää kolttalain ja muiden erityisperusteisten oikeuksien säädökset).

Todentaminen: Työohjeet ja maastotarkastukset.

6.3.2 S Metsänomistaja jättää uudistushakkuukuviolle pysyvästi:

6.3.2.1 S Keskimäärin vähintään 10 järeää (rinnankorkeusläpimitta Etelä-Suomessa yli 20 cm, Pohjois-Suomessa yli 15 cm) elävää, alkuperäistä puulajia olevaa säästöpuuta hehtaaria kohden. Säästöpuut voidaan keskittää leimikkotasolla, etenkin, kun lueteltuja arvokkaita puita esiintyy ryhmänä. Näihin säästöpuihin voidaan laskea alaindikaattorissa 6.3.2.2 listattuja puita, jotka täyttävät tämän alaindikaattorin läpimittavaatimuksen.

6.3.2.2 S Seuraavat monimuotoisuuden kannalta arvokkaat elävät puut:

- a) yksittäiset, valtapuustosta selvästi järeämmät puut, joiden rinnankorkeusläpimitta on vähintään 60 cm (mänty, kuusi, koivu, tammi) tai 40 cm (muut puut)
- b) rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 10 cm:n paksuiset jalopuut, pajut, raidat, tuomet, pihlajat ja tervalepät sekä
- c) suuret, rinnankorkeusläpimitaltaan vähintään 40 cm:n haavat niiden esiintyessä havupuuvaltaisessa metsässä
- d) kolopuut
- e) petolintujen tiedossa olevat pesäpuut
- f) Palokoroiset männyt. Pohjois-Suomessa alueilla, joilla on palovioitusta laajasti, tulee palokoroisia puita säästää vähintään 10 kpl/ha asti.

Huom. Listan puilla ei tarkoiteta kaupallisesti kasvatettavia erikoispuita eikä metsänuudistamiseen liittyviä tavanomaisia siemen- tai suojuspuita.

Huom: Säästöpuita ei tule jättää sähkölinjojen tai teiden välittömään läheisyyteen.

Todentaminen: Toimintaohjeet, työohjeet, maastotarkastukset.

6.3.3 S Metsänomistaja saa korjata energiapuuta kuivahkoilta kankailta ja sitä viljavammilta kasvupaikoilta sekä vastaavilta turvekankailta.

6.3.3.1 S Energiapuun korjuussa jätetään tasaisesti korjuualalle jakautuneena vähintään 30 % hakkuutähteistä. Kaikki yli 10 cm paksut pysty- ja maalahopuut. jätetään korjaamatta ja rikkomatta.

6.3.3.2 S Vähintään 25 kpl/ha halkaisijaltaan yli 15 cm paksuja kantoja (savi- ja silttimailla vähintään 50 kantoa/ha) jätetään korjaamatta tasaisesti korjuualalle jakautuneena. Mahdollisuuksien mukaan jätetään eri puulajien kantoja. Halkaisijaltaan alle 15 cm kannot ja vanhat, lahot kannot jätetään korjaamatta.

6.3.3.3 S Kantojenkorjuussa jätetään vähintään 3 metriä leveä suojakaista kasvatettavien puiden ja ojien ympärille.

6.3.3.4 S Kantoja ei korjata pohjavesialueilta.

Huom: Energiapuun korjuun työlajeissa noudatetaan kaikkia sovellettavissa olevia standardin velvoitteita (luontokohteet, suojavyöhykkeet vesistöihin jne.)

Huom. Tämä indikaattori ei estä puunkorjuuta merkittävien sieni- ja hyönteistuhojen uhatessa (Laki hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta (263/1991)) eikä laajoilta tuhoalueilta, joissa on kuollut suuri osa puustosta.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, työohjeet, maastotarkastukset.

6.3.4 S. Metsänomistaja varmistuu havupuuvaltaisten metsien riittävästä lehtipuuosuudesta seuraavasti:

6.3.4.1 S. Harvennus:

a) Harvennuksessa lehtipuuosuutta ei vähennetä alle 10 % harvennuskokoisen puuston runkoluvusta.

b) Jos lehtipuuosuus on ennen harvennusta alle 10 % runkoluvusta, säästetään lehtipuusto, paitsi niiltä osin, kun se selvästi haittaa havupuiden kasvua.

6.3.4.2 S. Taimikonhoito:

a) Taimikonhoidossa säilytetään lehtipuita vähintään 10 % runkoluvusta.

b) Jos lehtipuuosuus on ennen taimikonhoitoa alle 10 % runkoluvusta, säästetään lehtipuusto, paitsi niiltä osin, kun se selvästi haittaa havupuiden kasvua.

Huom: Säästettävään lehtipuustoon kuuluu mahdollisuuksien mukaan eri puulajeja.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, työohjeet, maastotarkastukset.

6.3.5 S Metsänomistaja (>20 ha) rajaa erityiskohteet, joilla on erityistä merkitystä metsäekosysteemin monimuotoisuuden tai metsien rakenteen monipuolistamisen kannalta. Yhdessä indikaattorien 6.4.1 ja 6.4.2 kohteiden kanssa erityiskohteiden tulee kattaa vähintään 10 % osuus sertifioidusta metsämaasta.

6.3.5.1 S (>20 ha) Erityiskohteiksi voidaan laskea myös sellaiset metsät, joille on asetettu kohdekohtainen, normaalista poikkeava ympäristötavoite ja niitä tukevat toimenpiteet, esimerkiksi:

a) kasvattamalla osa metsistä eri-ikäisrakenteisesti tai pysyvästi peitteisesti, niin että alueella on jatkuvasti vähintään 50 yli 20 cm läpimittaista puuta hehtaarilla tai

b) kohteilla, joilla uudistaminen tehdään korkeintaan 0,5 hehtaarin laajuisilla hakkuilla tai

c) kohteilla, joihin annetaan kehittyä yli 10 kuutiometriä lahoppuuta hehtaarilla tai

d) pysyvästi lehtipuuvallaiset metsät, joiden hoidossa ylläpidetään lehtimetsiin perustuvaa luonnon monimuotoisuutta

e) vesistöjen suojavyöhykkeet (6.5.1)

f) kasvillisuudeltaan edustavat lehdot (6.4.3)

g) korkeiden alueiden ne osat, joissa toimitaan erikoishakkuilla (6.3.12)

h) virkistysalueiden ne osat, joissa toimitaan erikoishakkuilla (5.5.5)

i) kulotuskohteet (6.2.7)

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, kartat erityiskohteiden sijainnista, työohjeet, maastotarkastukset.

6.3.6 S Metsänomistajan tulee suosia luontaisesti syntyneitä taimia, kun se on metsänhoidollisesti ja taloudellisesti perusteltua. Keinollisessa uudistamisessa tulee varmistua taimi- ja siemenaineksen alkuperän soveltuvuudesta.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, taimierien tiedot, maastotarkastukset.

6.3.7 S Metsänomistajan ei tule käyttää maanmuokkausmenetelmänä aurausta, jonka aurausjälki on yli 25 cm syvä.

Todentaminen: Ohjeet, maastotarkastukset.

6.3.8 S.B Metsänomistaja saa lannoittaa kohteita, joissa puusto osoitetusti kärsii ravinne-epätasapainosta. Kasvatuslannoitus on myös varttuneissa kasvatusmetsissä mahdollista MT- ja VT- kangasmetsissä.

6.3.8.1 S.B Lannoituskohteet määritellään metsätaloussuunnitelmassa siten, että kohteissa on

saavutettavissa merkittävä taloudellinen hyöty ilman ympäristöriskiä.

6.3.8.2 S.B Kasvatuslannoituskohteet voivat pitkällä aikavälillä kattaa korkeintaan 50 % metsänomistajan metsäalasta.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, lannoitusuunnitelma, tulokset ravinne-epätasapainosta, maastotarkistukset.

6.3.9 S Metsänomistaja minimoi lannoituksen vesistövaikutukset jättämällä lannoitetun alueen ja vesistöjen väliin leveydeltään vähintään seuraavanlaiset lannoittamattomat suojavyöhykkeet:

- a) vesistöt (meri, järvi, joki tai lampi): 50 m;
- b) purot: 20 m
- c) ojat: 5 m

6.3.9.1 S Metsänomistaja ei lannoita 1 tai 2-luokan pohjavesialueilla.

Todentaminen: Työohjeet, lannoitusuunnitelma, haastattelut, maastotarkistukset

6.3.10 S Metsänomistaja huolehtii, että lannoitteena käytetty aine täyttää lainsäädännön määräykset niin lannoitteena käytettävien ainesosien kuin haitallisten aineiden pitoisuuksien osalta.

Todentaminen: Työohjeet, lannoitusuunnitelma, haastattelut.

6.4 Edustava joukko alueen ekosysteemejä suojellaan, ottaen huomioon metsätalouden laajuus ja voimakkuus, sekä alueen luonnonvarojen ainutlaatuisuus. Suojelukohteet jätetään luonnontilaan ja merkitään kartoille.

6.4.1 S Metsänomistaja jättää määritellyt arvokkaat elinympäristöt ja eräät lajiensuojelun kannalta erityisen tärkeät kohteet metsätalouden ulkopuolelle. Suojelutavoitteita tukevat hoitotoimenpiteet ovat alueilla mahdollisia. Näitä kohteita ovat:

6.4.1.1 S Lakiperusteiset kohteet:

- a) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt
- b) Luonnonsuojelulain 29 §:n suojellut luontotyyppit₃
- c) Luonnonsuojelulain 39 §:n suurten petolintujen pesäpuut
- d) Luonnonsuojelulain 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat₂
- e) Luonnonsuojelulain 49 §:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat₂
- f) Vesilain 15 a § ja 17 a § kriteerit täyttävät pienvedet

6.4.1.2 S Muut aina säästettävät kohteet:

- a) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit täyttävät kohteet niiden koosta ja alueellisesta yleisyydestä riippumatta
- b) Erikseen määritellyt runsaslahopuustoiset kangasmetsät ja turvekankaat (Liite 7)
- c) Vanha- ja lahopuustoiset metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot (Liite 8)
- d) Kuusivaltaiset varttuneet ja sitä vanhemmat tuoreet lehdot, joissa lahopuuta (vähintään 10 vuoden aikana muodostunutta, rinnankorkeusläpimitta > 10 cm) yli 15 m₃/ha
- e) Sekapuustoiset varttuneet ja sitä vanhemmat lehdot, joissa lahopuuta (vähintään 10 vuoden aikana muodostunutta, rinnankorkeusläpimitta > 10 cm) yli 10 m₃/ha
- f) Puustorakenteeltaan luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset varttuneet tai sitä vanhemmat lehtipuustoiset (>50 %) lehdot, joissa on lehtilahopuuta yli 5 m₃/ha
- g) Vesitaloudeltaan luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset kosteat lehdot sekä lehdot, joissa on vanhoja, kookkaita tai lahovikaisia jalopuita
- h) Tulvametsät

- i) Kuusivaltaiset supat (Meriluoto & Soininen 1998)
- j) Uomiltaan luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset joet ja purot ranta-alueineen (vähintään 20 m puustoinen rantavyöhyke)⁴ sekä lähteet vastaavalla vyöhykkeellä. Tämä ei koske avohakkuualoja, taimikoita ja nuoria havupuuvaltaisia kasvatusmetsiä. Tätä vanhemmissa, yhden puulajin tasarakenteisissa metsissä harvennus- väljennys- ja poimintahakkuut ovat sallittuja suojavyöhykkeellä siltä osin kuin se ylittää 6.5.1 mukaisen vaatimuksen.
- k) Eri-ikäisrakenteiset⁵ tai näkyvästi lahopuustoa sisältävät vesistöjen ja pienvesien reunametsät (vähintään 30 m puustoinen rantavyöhyke)
- l) Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset fladat ja kluuvijärvet ranta-alueineen (vähintään 30 m vyöhykkeellä)
- m) Maankohoamisrannikon metsien luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset kehityssarjat tai yksittäiset edustavat kehityssarjan osat⁶
- n) Vesitaloudeltaan luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset korvet, rämeet, nevat, letot ja metsäluhdat⁷
- o) Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset kitu- ja joutomaat

³ Säästämisvelvoite koskee myös niitä luontotyyppi- ja lajiesiintymiä, joista ympäristöviranomaisen ei ole tehnyt rajausta. Sama tarkennus koskee indikaattorin 6.4.1.1. kohtia b,d,e

⁴ Määrittely koskee myös lyhyitä, uomaltaan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia joki- ja puro-osuuksia

⁵ Kriteerin täyttävät metsiköt poikkeavat puustoltaan hoidetusta metsiköstä. Näiden metsien puustossa on muuallakin kuin välittömästi veden ja metsän vaihtumisvyöhykkeessä luontaisen uudistumisen ja metsän aukkoisuuden vuoksi syntyneitä kerroksellisuutta, eri-ikäisiä puita ja eri puulajeja

⁶ Koskee niitä kohteita, joiden edustavuus luontodirektiivin luontotyyppimäärittelyn (Natura 2000-luontotyyppiopas) perusteella merkittävä, hyvä tai edustava.

⁷ Ei koske niitä hakkuin käsiteltyjä rämeitä ja korpia, joita ei ole luokiteltu uhanalaiseihin suotyyppeihin omalla tarkastelualueellaan (Etelä-Suomi, Pohjois-Suomi). Näiden mahdollinen käsittely tapahtuu vesitalouteen puuttumatta poiminta-, kaistale- tai pienaukkohakkuin.

Huom 1: Vesitaloudeltaan luonnontilaisiin soihin katsotaan tässä yhteydessä kuuluvan kaikki ojitamattomat suot. Vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltaisiksi katsotaan suot, joilla on vanhoja oja, jotka eivät ole olennaisesti muuttaneet puuston kasvua tai suon vesitaloutta eivätkä enää vaikuta suokasvillisuuden säilymiseen.

Huom 2: Kitu- ja joutomaihin kuuluvat puustoiset kivennäismaat lasketaan luonnontilaisen kaltaisiksi, mikäli niiden puusto on eri-ikäistä ja sitä on käsitelty korkeintaan poiminta- tai harsintatyypillisillä hakkuilla.

Huom 3: Luontaisesti puuttomista joutomaista (lähinnä kalliot) luonnontilaisen kaltaisina voidaan pitää kaikkia sellaisia kohteita, joiden kasvillisuus on säilynyt lähellä luonnontilaista vastaavana. Lievä kuluminen tai rehevöityminen hyväksytään osaksi luonnontilaisen kaltaisen joutomaan määritelmää.

Huom 4: Talousmetsien aktiivisella luonnonhoidolla (metsätaloustoimenpiteiden yhteydessä toteutetut käytönrajoitukset ja toimenpiteet, esim. säästöpuut, poltot, erikoishakkuut, tuotettu lahopuu) aikaan saadut luonnonarvot eivät johda indikaattorin mukaiseen suojeluelvoitteeseen.

6.4.1.3 S Muuten huomioitavat kohteet:

- a) harjujen valorinteet
- b) hakamaat ja metsäniityt

6.4.1.4 S Metsänomistajan tulee sertifiointiin liittyessään esittää julkisesti saatavilla oleva suunnitelma 6.4.1 indikaattorin kohteiden määrittelemiseksi 4 vuoden kuluessa järjestelmään liittymisestä.

6.4.1.5 S Indikaattorin määritelmät täyttävät kohteet kirjataan metsäsuunnitelmaan ja säästetään heti niiden löydyttyä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, karttatieto, ohjeet, maastotarkastukset

6.4.2 S Arvokkaiden kohteiden rajauksien tulee olla riittäviä kohteiden ominaispiirteiden säilyttämisen kannalta

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, karttatieto, työohjeet, maastotarkastukset.

6.4.3 S Metsänomistaja (>20 ha) säästää vähintään 5% sertifioidun alueen metsämaasta metsätalouden ulkopuolelle luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Suojeluosuuteen voidaan laskea kaikki metsämaat, jotka on jätetty pysyvästi metsätalouden ulkopuolelle tämän standardin indikaattoreiden (esimerkiksi 6.2.2, 6.4.1 ja 6.5.1, 6.5.7) toteuttamiseksi.

Huom: Seuraavat alaindikaattorit koskevat vain yli 20 hehtaarin metsätilan omistajia.

6.4.3.1 S Kohteet tulee valita monimuotoisuusarvoiltaan merkittävistä alueista.

Huom 1: Kohteisiin voidaan laskea yksityisiksi suojelualueiksi perustetut suojelualueet ja valtiolle FSCsertifioinnin jälkeen luonnonsuojelualueiksi myydyt suojelualueet.

Huom 2: Aktiivisesti ennallistettavat suot, mukaan lukien kitu- ja joutomaat, voidaan sisällyttää 5%:iin kertoimella 0,5, kuitenkin niin että ne kattavat enintään 20% säästettävistä alueista.

6.4.3.3 S Indikaattoriin 6.4.1 kuulumattomia kohteita voidaan korvata 6.4.1. indikaattorin määritelmät täyttävillä kohteilla, mikäli niitä löytyy kohteiden määrittelyjakson aikana tai sen jälkeen.

6.4.3.4 S Metsänomistajan (>20 ha) tulee sertifiointiin liittyessään esittää julkisesti saatavilla oleva suunnitelma 5 %:n suojelutavoitteen kohteiden määrittelemiseksi. Määrittelytyö tulee tehdä vuoden kuluessa sertifiointiin liittymisestä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, karttatieto, työohjeet, maastotarkastukset, haastattelut.

6.4.4 S Kasvillisuudeltaan edustavia lehtoja, jotka eivät kuulu indikaattorin 6.4.1 mukaisiin kohteisiin, tulee hoitaa siten, että edellytykset vaateliaan ja monipuolisen lehtolajiston säilymiselle turvataan.

Huom: Edustavia lehtoja ovat kasvistoltaan monipuoliset runsasravinteiset kosteat ja tuoreet lehdot sekä keski- ja runsasravinteiset kuivat lehdot.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ohjeet, maastotarkastukset, sidosryhmähaastattelut.

6.4.5 S Metsänomistajan tulee huolehtia siitä, että metsätaloustoimet, mukaan lukien ojitukset tai metsäteiden rakentaminen eivät vaurioita olemassa olevia suojelualueita, Natura 2000-alueita eikä indikaattorin 6.4.1 mukaisia elinympäristöjä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ohjeet, maastotarkastukset, haastattelut.

6.5 Kirjalliset ohjeet laaditaan ja niitä noudatetaan eroosion estämiseksi sekä hakkuiden ja tienrakennuksen aiheuttamien ja muiden mekaanisten metsävaurioiden minimoimiseksi ja vesistöjen suojelemiseksi.

6.5.1 S Metsänomistaja jättää vesistöjen (mukaan lukien merenrannat) ja pienvesien ympärille maastomuotojen ja maalajin perusteella määräytyvän suojavyöhykkeen. Suojavyöhykkeen leveys tulee olla:

- a) kaikilla lammilla ja järvillä vähintään 10 metriä
- b) puroilla, joilla ja merenrannoilla vähintään 15 metriä
- c) fladoilla ja kluuvijärvillä vähintään 30 metriä

6.5.1.1 S Metsän hakkuut, maanmuokkaus, ojitus ja kantojen korjuu ei ole suojavyöhykkeellä sallittua. Suojavyöhykkeellä ei ajeta metsäkoneilla, lukuun ottamatta välttämättömiä ylityksiä.

Huom: Suojavyöhykkeellä on mahdollista tehdä selkeästi ennallistavia tai luonnonhoidollisia hakkuita.

Todentaminen: metsäsuunnitelma, työohjeet, maastotarkastukset, haastattelut.

6.5.3 S Metsänomistaja ei tee uudisojitusta.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, kirjalliset ohjeet, maastotarkastukset.

6.5.4 S Metsänomistajan kunnostusojitusten tulee perustua kunnostusojitussuunnitelmaan, joka sisältää tiedot vesiensuojeluratkaisuista sekä suunnittelualueella olevista arvokkaista luontokohteista (6.4.1 kohteet).

Todentaminen: kunnostusojitussuunnitelma

6.5.6 S Metsänomistajan tulee jättää kunnostusojitusten ulkopuolelle alavien rantojen tulvavaikutteisille alueille ulottuvat ojat sekä syöpymiselle erityisen herkäät ojat.

6.5.6.1 S Tiedossa olevilla alunamailla toimittaessa tulee kunnostusojituksessa välttää kaivua alkuperäistä ojitussyvyyttä syvemmälle.

Todentaminen: Kunnostusojitussuunnitelma, vesiensuojelusuunnitelma, ympäristöviranomaisen lausunto (indikaattori 6.1.3), maastotarkistukset.

6.5.7 S Metsänomistaja estää kunnostusojitusten yhteydessä valumavesien ohjautumisen suoraan vesistöön tai pienveteen.

Todentaminen: Kunnostusojitussuunnitelma, vesiensuojelusuunnitelma, maastotarkistukset.

6.5.8 S Metsänomistajan tulee turvata pohjavesien laadun säilyminen pidättäytymällä tärkeillä pohjavesialueilla (I ja II luokka) kunnostus- ja täydennysojituksista, lannoituksista, kemiallisten torjuntaaineiden käytöstä, kantojen korjuusta sekä kulotuksista.

Huom. Pohjavesialueilla voidaan toteuttaa kulotuksia, mikäli tähän on olemassa ympäristöviranomaisen lupa.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ohjeet, kulotus- ja ojitussuunnitelma, maastotarkastukset.

6.5.9 S Metsänomistajan tulee jättää avo- ja siemenpuuhakkuiden, uudis-, kunnostus- ja täydennysojitusten sekä maanmuokkauksen ulkopuolelle:

- a) kangasmetsäkuvioiden sisällä olevat kasvillisuudeltaan ja puustoltaan selvästi erottuvat vesitaloudeltaan luonnontilaiset, pienialaiset soistuneet painanteet
- b) vesitaloudeltaan luonnontilaisten soiden kasvillisuudeltaan selvästi erottuvat soistuneet vaihettumisvyöhykkeet

6.5.9.1 S Yksittäinen oja voidaan kaivaa ojitamattomalle alueelle, mikäli se on välttämätöntä olemassa olevan ojitusalueen vesien johtamiseksi veden luontaiseen laskusuuntaan.

Todentaminen: Kunnostusojitussuunnitelma, maastotarkistukset

6.5.11 S Metsänomistaja noudattaa kirjallisia ohjeita metsäteiden rakentamisessa.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, kirjalliset ohjeet, maastotarkastukset.

6.6. Tuholaisten torjunnassa on suositava ympäristön kannalta haitattomia ei-kemiallisia menetelmiä ja vältettävä kemiallisia torjunta-aineita. WHO:n luokkien 1A ja 1B torjunta-aineet, klooratut hiilivedyt ja aineet, jotka ovat pysyviä tai myrkyllisiä, joiden hajoamistuotteet säilyvät biologisesti aktiivisina ja kertyvät ravintoketjuissa, tai jotka ovat kansainvälisin sopimuksin kiellettyjä, on kiellettävä. Jos kemikaaleja käytetään, terveys- ja ympäristöriskit pidetään mahdollisimman vähäisinä asianmukaisin välinein ja ohjein.

6.6.1 S Metsänomistajan tulee käyttää juurikäävän torjuntaan vain biologisesti hajoavia torjunta-aineita, milloin on riski, että männynjuurikäpä (*Heterobasidion annosum*) infektoi männynkantoja tai kuusenjuurikäpä (*Heterobasidion parviporum*) infektoi kuusenkantoja hakkuualalla.

Todentaminen: Ohjeet, tallenteet torjunta-aineiden käytöstä, maastotarkastukset.

6.6.2 S Metsänomistajan tulee priorisoida biologista ja mekaanista tuholais- ja heinäntorjuntaa kemialliseen torjuntaan nähden.

Todentaminen: Ohjeet, tallenteet torjunta-aineiden ja – menetelmien käytöstä, maastotarkastukset.

6.6.3 S Metsänomistajan tulee kemiallisia torjunta-aineita käyttäessään noudattaa viranomaisten ohjeita ja käytettävän aineen turvallisuusohjeita.

Todentaminen: Viranomaisten ohjeet, tallenteet kemiallisten torjunta-aineiden käytöstä, maastotarkastukset.

6.6.4 S Metsänomistajan tulee pidättäytyä käyttämästä seuraavissa dokumenteissa kiellettyjä kemikaaleja:

- a) FSC:n määrittelemä lista haitallisista torjunta-aineista (FSC-POL-30-001)
- b) laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta
- c) EU komission päätös C (2000) 4140 (permetriini)
- d) EU:n 2455/2001 EY vesipolitiikan alan prioriteettiaineiden luettelo

Todentaminen: tallenteet torjunta-aineiden käytöstä, maastotarkastukset.

Huom: metsänomistaja saa käyttää kemiallista torjuntaa havupuuntaimilla tarvittaessa ennen istutusta, mikäli kemikaalia ei ole kielletty kohdassa 6.6.4.

6.7 Kemikaalit, säilytysastiat, nestemäiset ja kiinteät epäorgaaniset jätteet, mukaan lukien polttoaineet ja öljyt, hävitetään ympäristönäkökohdat huomioon ottaen asianmukaisella tavalla muualla kuin maastossa.

6.7.1 S Metsänomistajan tulee varmistua, ettei metsätaloustoimenpiteistä peräisin olevaa epäorgaanista jätettä ole jätetty maastoon.

Todentaminen: Työohjeet, maastotarkastukset.

6.7.2 S Metsänomistajan tulee varmistua, että ongelmajätteet (esim. polttoaine, öljy ja niiden säiliöt) pidetään erillään muista jätteistä ja toimitetaan asianmukaisesti hävitettäväksi.

Todentaminen: Työohjeet, tallenteet ongelmajätteistä, maastotarkastukset.

6.7.3 S Metsänomistajan tulee varmistua, ettei polttoaine- ja öljysäiliöitä, muita kemikaaleja ja ongelmajätteitä ole varastoitu edes väliaikaisesti pohjavesialueille tai kohteille, joissa on onnettomuuden sattuessa pintavesien välitön pilaantumiseriski.

Todentaminen: Työohjeet, maastotarkastukset.

6.7.4 S.B Metsänomistajan tulee dokumentoida lain sallimien biologisesti hajoavien kemikaalien käyttö.

Todentaminen: Työohjeet, tallenteet.

6.8 Biologisten torjuntamenetelmien käyttö dokumentoidaan ja minimoidaan, niiden käyttöä tarkkaillaan ja valvotaan kansallisten lakien ja kansainvälisesti hyväksytyjen tieteellisten ohjeiden mukaisesti. Geneettisesti muunneltujen organismien käyttö on kielletty.

6.8.1 SB Metsänomistajan tulee dokumentoida lain sallimien biologisten torjuntamenetelmien käyttö.

Todentaminen: Tallenteet.

6.8.2 S Metsänomistajan tulee käyttää biologisessa torjunnassa vain niitä lajeja, jotka esiintyvät luontaisesti alueella, jossa torjuntamenetelmä on käytössä.

Todentaminen: Ohjeet, tallenteet.

6.8.3 S Metsänomistajan ei tule käyttää geneettisesti muunneltuja organismeja.

Todentaminen: taimi- ja siementositteet, alkuperäsertifikaatit.

6.8.4 S Metsänomistaja käyttää biologisia torjuntamenetelmiä vain perustelluista syistä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, ohjeet, haastattelut

6.8.5 S Metsänomistaja seuraa biologisten torjuntamenetelmien käyttöä.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, raportit, haastattelut

6.9 Vierasperäisten lajien käyttöä valvotaan huolellisesti ja seurataan aktiivisesti haitallisten ekologisten vaikutusten välttämiseksi.

6.9.2 S.B Metsänomistaja voi kasvattaa metsätalouksikäytössä vierasperäisiä puulajeja korkeintaan 5 % metsämaan pinta-alasta. Metsänomistaja, joilla on alle 50 hehtaaria metsämaata, rajoittaa ulkomaisten puulajien käytön 2,5 ha pinta-alalle.

6.9.3 S Metsänomistajan tulee seurata ja dokumentoida vierasperäisten puulajien esiintymistä.

Todentaminen: Tallenteet vierasperäisten puulajien seurannasta, maastotarkastukset.

6.10 Metsää ei muuteta viljelymetsäksi (plantaasimetsäksi) tai ei-metsäiseen maankäyttötarkoitukseen

poikkeuksena ne olosuhteet, joissa muuttaminen:

a) Koskee vain hyvin rajoitettua osaa metsätalouksyksiköstä

b) Ei tapahdu korkean suojeluarvon metsissä

c) Mahdollistaa merkittäviä, ylimääräisiä ja varmoja pitkän ajan suojeluhyötyjä metsätalouksyksikön alueella.

6.10.2 S Metsänomistajan tulee palauttaa soranottoalueet takaisin metsätalousmaaksi, kun niiden käyttö on päättynyt.

Huom. Palautusvelvoite ei koske sellaisia kohteita, joiden säilyttäminen puuttomana tai niukkapuustoisena on perusteltua monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

Todentaminen: Maa-aineslupa, ohjeet, maastotarkastukset.

6.10.3 S Metsänomistaja ei muuta korkean suojeluarvon alueiden (HCV) tai aina säästettävien elinympäristöjen (6.4.1) maankäyttömuotoa siten, että näiden luonnonsuojelullisten tai muiden arvojen säilyminen vaarantuu.

Huom. Mahdollisuus maankäyttöluokan muutokseen tästä poikkeavasti on mahdollista virallisen suunnitteluprosessin (kaavoitus) kautta tai viranomaisen myöntämällä luvalla.

Todentaminen: Korkean suojeluarvon alueiden määrittelemiseksi tehty arvio (periaate 9:n mukaan), kartat maanomistajan mailla sijaitsevista korkean suojeluarvon alueista sekä aina säästettävistä elinympäristöistä, maastotarkastukset.

PERIAATE 7: METSÄSUUNNITELMA

Metsänkäsittelytoimenpiteiden laajuuteen ja voimaperäisyyteen suhteutettu metsäsuunnitelma tulee laatia, toteuttaa sekä pitää ajan tasalla. Metsätalouden pitkän aikavälin tavoitteet ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan selkeästi.

7.1.1 S.B Metsänomistajalla on metsäsuunnitelma, joka sisältää:

- a) Tavoitteet metsien käytölle
- b) Metsänomistajalla on karttana tai kartta-aineistona käytössään oma metsänomistus kiinteistörajoina sekä aluetta koskevat suojelualueet, korkean suojeluarvon alueet (periaate 9). Suojelualueisiin merkitään myös indikaattorien 6.2.7 (arvokkaat kiinteät muinaisjännökset), 6.4.1 (aina säästettävät arvokkaat elinympäristöt) ja 6.4.3. (5%:n suojeluosuus) ja 6.3.5 (erityiskohteet) kohteet
- c) Metsänomistajalla on kuvaus alueen metsävaroista (kasvupaikat, kehitysluokat, puulajittaiset tilavuudet)
- d) vierasperäisten puulajien sijaintitiedot
- e) toimenpide-ehdotukset
- f) ELY-keskuksen tai metsäkeskuksen tiedossa olevat valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat.
- g) Toteutetut erikoistyölajit (lannoitus, kunnostusojitus)

7.1.1.1 S.B Metsänomistajalla (alle 20 ha) tulee olla metsäsuunnitelma tai tämän standardin mukaisessa metsäsuunnittelussa vaadittavat tiedot muuten dokumentoituna.

Todentaminen: metsäsuunnitelma

7.2 Metsäsuunnitelma päivitetään säännöllisesti, jotta voidaan ottaa huomioon seurannan tulokset, sekä uusin tieteellinen ja tekninen tietämys, sekä vastata muuttuviin ekologisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin olosuhteisiin.

7.2.1 S Metsänomistaja päivittää metsäsuunnitelman vähintään joka 10. vuosi, jotta voidaan ottaa huomioon seurannan tulokset, sekä uusin tieteellinen ja tekninen tietämys.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma.

7.2.2 S.B Metsänomistaja tallettaa saamansa viranomaisten tiedot arvokkaista elinympäristöistä (6.4.1 mukaiset kohteet) ja uhanalaisten lajien esiintymispaikoista (6.1.2) ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kiinteistä muinaisjännöksistä (6.2.7).

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, viranomaisten tiedot.

7.2.3 S Metsänomistaja vastaa siitä, että tehdyt toimenpiteet kirjataan metsäsuunnitelmaan/ suunnittelujärjestelmään.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotutkimukset.

7.3 Metsätyöntekijöiden on saatava riittävä koulutus ja ohjaus metsäsuunnitelman asianmukaisen toteutuksen varmistamiseksi.

7.3.1 S Metsänomistaja vastaa siitä, että hänen palkkaamiensa työntekijöiden koulutus, ammattitaito ja työohjaus riittävät metsäsuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Todentaminen: Koulutusrekisteri, haastattelut.

7.3.2 S Metsänomistaja huolehtii, että hänen palkkaamillaan työntekijöillä on työmaakohtaiset ohjeet, jotka ovat johdonmukaiset metsäsuunnitelman kanssa.

Todentaminen: Työohjeet, metsäsuunnitelma, haastattelu.

7.3.3 S Metsänomistaja huolehtii riittävästä työohjauksesta ja työmaaohjeiden noudattamisen valvonnasta. Työohjauksen taso on suhteessa toimenpiteiden vaativuuteen.

Todentaminen: Työohjeet, haastattelu, laatupalaute.

7.4 Metsätalouden harjoittajien tulee huolehtia, että metsäsuunnitelman keskeisten osien yhteenveto, joka sisältää kriteerissä 7.1 listatut kohdat on julkisesti saatavilla, ottaen kuitenkin huomioon tietojen mahdollisen luottamuksellisuuden.

7.4.1 S.B Metsänomistajan on vaadittaessa pystyttävä esittämään indikaattorin 7.1.1 S.B kohtien a) ja b), f) ja g) tiedot sekä viimeisimmän auditointiraportin yhteenveto kunnioittaen tietojen luottamuksellisuutta.

Todentaminen: Metsäsuunnitelman yhteenveto, haastattelu.

PERIAATE 8: SEURANTA JA ARVIOINTI

Metsien tilaa, tuotosta, hankintaketjua, hoitotoimenpiteitä ja näiden toimien sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia seurataan. Seuranta mitoitetaan metsätalouden laajuuden ja voimaperäisyyden mukaan.

Huom: Yrityksen sisäinen arviointi ja siihen liittyvät asiakirjat tulee tehdä sellaisiksi että sertifioijaorganisaatio pystyy niistä määrittelemään näiden periaatteiden toteutumisen.

8.1 Seurannan aikaväli ja laajuus määritellään metsänkäsittelyn laajuuden ja voimaperäisyyden sekä käytön kohteena olevan alueen suhteellisen monimuotoisuuden ja herkkyyden mukaisesti. Seurantamenetelmien olisi pysyttävä yhtenäisinä ja toistettavina myös pitemmällä aikavälillä, jotta tulosten vertailu ja muutoksen arviointi on mahdollista.

8.1.1 S.B Metsänomistajan tulee suorittaa metsätaloustoimenpiteiden seurantaa.

Todentaminen: Haastattelut, metsäsuunnitelma,

8.2 Metsätalouden tulee sisältää tutkimusta ja tietojen keruuta vähintään seuraavien indikaattorien seurantaa varten:

- a) Kaikkien korjattujen metsän tuotteiden tuotto.
- b) Puuston kasvu, metsien uudistuminen ja metsien tila.
- c) Eläin- ja kasvilajiston koostumus ja siinä havaitut muutokset.
- d) Korjuun ja muiden toimenpiteiden ympäristövaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset.
- e) Metsätalouden kustannukset, tuottavuus ja tehokkuus.

8.2.1 S Metsänomistaja ylläpitää kirjanpitoa, jossa näkyy

- a) Kaikkien metsätuotteiden myyntimäärät ja tulot.
- b) Metsänhoidon ja luonnonhoidon kustannustaso .
- c) Torjunta-aineiden ja lannoitteiden käyttökohteet ja käytön ajankohta.

Todentaminen: Kirjanpito, metsäsuunnitelma

8.2.2 S Metsänomistaja seuraa puustomääriä, uudistumista ja metsän terveydentilaa

Todentaminen: Seurantasuunnitelma ja dokumentoidut seurantatulokset, haastattelut, metsäsuunnitelma

8.2.4 S Metsänomistaja tietää metsiensä jokamiehenoikeuksien käyttömahdollisuudet ja tukee niiden toteutumista metsäsuunnittelussa.

Todentaminen: Haastattelut, metsäsuunnitelma

8.2.5 S.B Metsänomistaja tunnistaa metsätaloustoimenpiteiden ympäristövaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset.

Todentaminen: Haastattelut, metsäsuunnitelma, dokumentoidut seurantatulokset

8.3 Metsätalouden harjoittajan tulee laatia asiakirjat niin, että sertifiointiorganisaatiot pystyvät jäljittämään metsätuotteiden alkuperän. Tämä on välttämätöntä hankintaketjun sertifiointia varten.

8.3.1 S Metsänomistaja tulee kirjallisesti todistaa ostajalle, että metsätuotteet ovat peräisin sertifioidusta metsästä. Asiakirjoissa määritetään puun alkuperä metsätilan tai metsätalousyksikön tarkkuudella.

Todentaminen: Asiakirjat, maastotarkastukset

8.3.2 S Kirjanpitoon kirjataan:

- a) myyntimäärät
- b) korjuupaikat
- c) ostaja

Todentaminen: Puunmyyntisopimukset, tilan kirjanpito.

8.4 Seurannan tulokset otetaan huomioon metsäsuunnitelman toteutuksessa ja päivityksessä.

8.4.1 S Seurannan tulokset otetaan huomioon metsäsuunnitelman toteutuksessa ja päivityksessä.

Todentaminen: Seurantatuloksien dokumentaatio, metsäsuunnitelma ja sen päivitykset (7.2).

8.5 Tietojen luottamuksellisuutta kunnioittaen, metsätalouden harjoittajat laativat julkisesti saatavilla olevan yhteenvedon seurannan tuloksista, mukaan lukien Kriteerissä 8.2 kirjatut asiat.

8.5.1 S Tiivistelmä kriteerissä 8.2 mainitusta seurantasuunnitelmasta ja seurannan tuloksista on tietojen luottamuksellisuutta kunnioittaen julkisesti saatavilla tai toimitetaan pyynnöstä.

Todentaminen: Seurantasuunnitelman ja -tulosten julkinen saatavuus, sidosryhmähaastattelut.

8.5.2 S Katso kriteeri 7.4.

PERIAATE 9: SUOJELUARVOLTAAN MERKITTÄVIEN METSIEN YLLÄPITO

Suojeluarvoiltaan merkittävien metsien käsittelyn tulee ylläpitää tai parantaa ominaisuuksia, joihin metsän suojeluarvo perustuu. Suojeluarvoiltaan merkittäviä metsäkohteita koskevat päätökset tulee tehdä varovaisuusperiaate huomioon ottaen.

9.1 Metsän suojeluarvoa määrittävät ominaisuudet arvioidaan metsätalouden laajuus ja voimaperäisyys huomioon ottaen.

Huom: Pienmetsänomistajia varten on olemassa käsikirja HCV-kohteiden määrittämiseksi: FSC step-by-step guide Good practice guide to meeting FSC certification requirements for biodiversity and High Conservation Value Forests in Small and Low Intensity Managed Forests

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, selvitys kohteiden kartoituksesta, sidosryhmähaastattelut

9.1.2 S.B Metsänomistaja arvioi metsätalousalueensa määritelmän mukaiset korkean suojeluarvon alueet ja merkitsee nämä metsäsuunnitelmaan.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, selvitys kohteiden kartoituksesta

Huom: Korkean suojeluarvon alueet (HCV) on määritelty liitteessä 9. Liitteessä on myös listattu alueiden määrittelyn kannalta olennaisimmat tietolähteet.

9.2 Sertifiointiprosessiin kuuluvassa konsultoinnissa on korostettava todettuja suojeluarvoja ja vaihtoehtoja niiden ylläpitämiseen.

9.2.1 S.B Metsänomistaja hankkii tiedot tiedossa olevien määritelmän mukaisten korkean suojeluarvon alueiden sijainnista.

Todentaminen: Viranomaisten tiedot, metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, selvitys kohteiden kartoituksesta ja käytetyistä tietolähteistä.

9.2.2 S.B Metsänomistaja ottaa huomioon määritelmän mukaisten korkean suojeluarvon alueiden mahdolliset vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen.

Todentaminen: Viranomaisten tiedot, metsäsuunnitelma, maastotarkastukset.

9.3 Metsäsuunnitelman tulee sisältää toimenpiteet, joilla varmistetaan suojeltavien ominaisuuksien säilyminen tai parantuminen varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Nämä toimenpiteet tulee kirjata myös julkisesti saatavilla olevaan metsäsuunnitelman tiivistelmään.

9.3.1 S Metsänomistaja kirjaa määritelmän mukaisten korkean suojeluarvon alueiden suojeluarvojen turvaamisen tai lisäämisen edellyttämät toimenpiteet metsäsuunnitelmaan.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma.

9.3.2 S Metsänomistaja varmistaa määritelmän mukaisten korkean suojeluarvon alueiden suojeluarvojen turvaamisen tai lisäämisen toteuttamalla metsäsuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, haastattelut.

9.3.3 S Metsänomistaja varmistaa, että määritelmän mukaisiin korkean suojeluarvon alueisiin liittyvät toimenpiteet ovat osana indikaattorin 7.4.1. määrittelemää tiivistelmää.

Todentaminen: Metsätalouden ohjeet, metsäsuunnitelman tiivistelmä.

9.4 Suojeltavien ominaisuuksien ylläpitämiseen tai lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet tarkastetaan vuosittain niiden tehokkuuden arvioimiseksi.

9.4.1 S.B Metsänomistaja arvioi ja dokumentoi määritelmän mukaisten korkean suojeluarvon alueiden suojeluarvojen kehittymisen ja hoitotoimenpiteiden vaikutuksen.

Todentaminen: Ajantasainen metsäsuunnitelma, maastotarkastukset.

Huom: Tässä standardissa esitettyä korkean suojeluarvon metsien määritelmää ei tule sellaisenaan käyttää sertifioitujen metsien ulkopuolella.

PERIAATE 10: PUUVILJELMÄT

Puuviljelmät suunnitellaan ja hoidetaan periaatteiden ja kriteerien 1 – 9 sekä periaatteen 10 ja sen kriteerien mukaan. Puuviljelmät voivat tuottaa yhteiskunnallisia ja taloudellisia hyötyjä, ja niiden avulla voidaan tyydyttää maailman metsätuotteiden tarvetta. Puuviljelmien tulee täydentää luonnonmukaisiin metsiin perustuvaa metsätaloutta, vähentää luonnonmetsiin kohdistuvaa painetta sekä edistää niiden ennallistamista ja suojelua.

Lisäys Suomen oloihin:

Huom: Suomen oloissa puuviljelmillä tarkoitetaan alueita, joilla tavoitteena on kasvattaa nopeakasvuisia, vierasperäisiä puita (mukaan lukien hybridihaapa-, joulukuusi- ja energiapajuviljelmiä) tavanomaista lyhyemmällä kiertoajalla. Nämä perustetaan muussa kuin tavanomaisessa metsätaloukskäytössä olevalle alueelle.

10.1 Puuviljelmän hoidon ja käytön tavoitteet, mukaan lukien tavoitteet luonnonmukaisten metsien suojelulle ja luonnon tilaan palauttamiselle, pitää esittää selvästi metsäsuunnitelmassa ja toimeenpanna metsänhoidossa.

10.1.1 S. Puuviljelmät ja niiden hoidon tavoitteet merkitään metsäsuunnitelmaan.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma.

10.2 Puuviljelmien suunnittelun ja sijoittelun tulee edistää luonnonmukaisten metsien suojelua ja luonnontilaan palauttamista, eikä lisätä painetta luonnonmetsiä kohtaan. Viljelymetsien sijoittelussa käytetään toimenpiteiden laajuuden mukaan mitoitettuja ekologisia käytäviä, joenvarsivyöhykkeitä sekä eri-ikäisten ja kiertoajaltaan erilaisten metsiköiden mosaiikkia. Viljelymetsäkuvioiden koon ja sijoittelun tulisi mukaila luontaisten metsien metsikkörakennetta.

10.2.1 S Puuviljelmiä perustetaan vain maille, jotka ovat vapautuneet muulta maankäytöltä kuin metsätaloudelta.

Huom: Tällaisia alueita ovat esimerkiksi entiset maatalousmaat ja sähkölinjat.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, haastattelut

10.2.2 S Metsäsuunnitelmassa otetaan huomioon puuviljelmien vaikutukset viranomaisten määrittelemille valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.

Todentaminen: Metsäsuunnitelma, maastotarkastukset, metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen tiedot.